

VEILIG OPLEIDEN

Actieplan

Wie?, Wat?, Waarom?

Wie?, Wat?, Waarom?

Koos ten Thije, Ted Kleijn

Namens LOVAH Ledenraad, Wg Veilig Opleiden & Bestuur

Wie?, **Wat?**, Waarom?

1) Actieplan Veilig Opleiden

opgesteld okt '17 t/m okt '18

door LOVAH samen met stakeholders

2) 'Werken aan een veilig opleidingsklimaat in de huisartsopleiding van het Radboudumc'

3) www.lovah.nl/veilig-opleiden

Wie?, Wat?, **Waarom?**

De Huisartsopleiding Nederland committeert zich aan het doel om de in het Actieplan Veilig Opleiden gestelde actiepunten voor januari 2021 te behalen.

Aanleiding Actieplan

'14-'16 project vermeend disfunctioneren LOVAH-HN

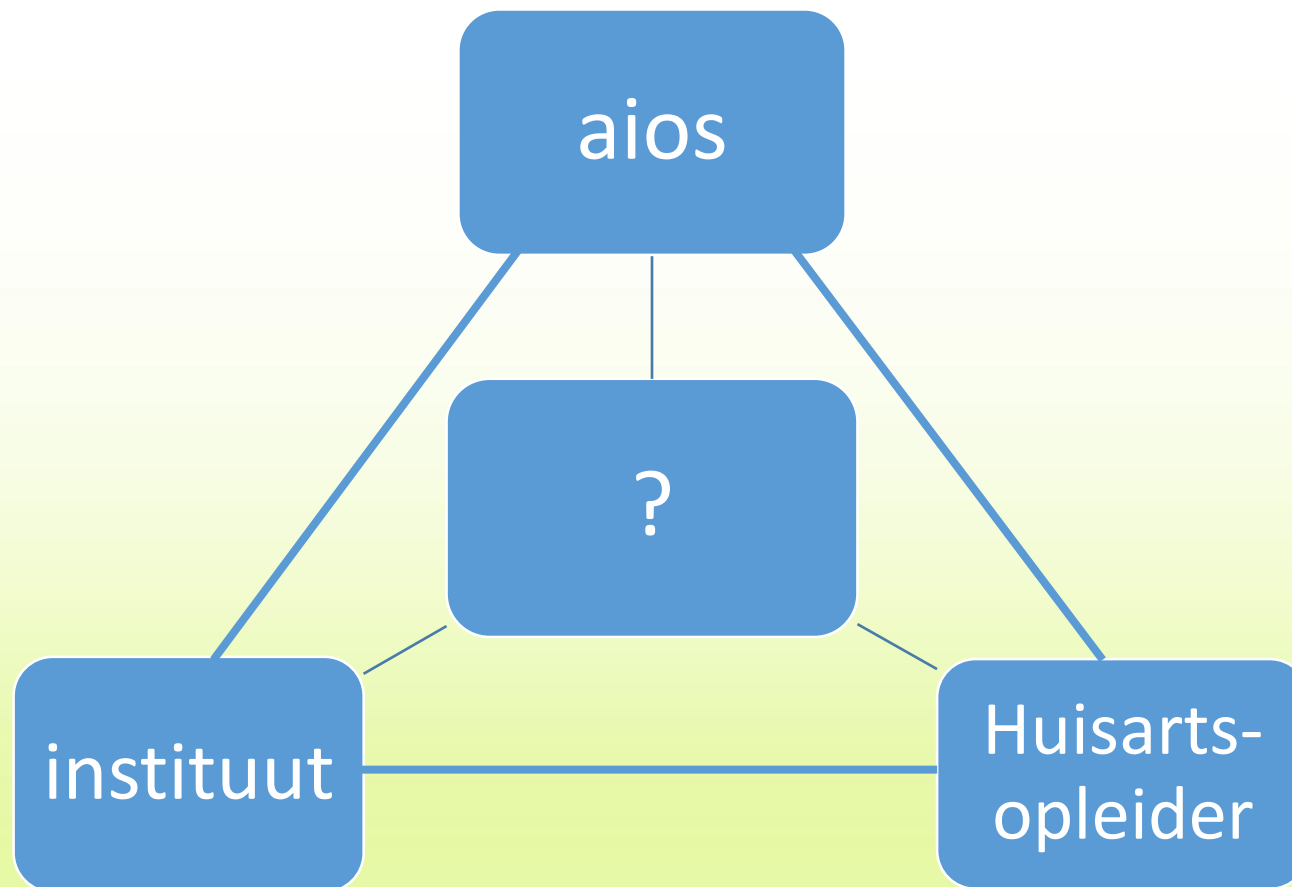
Terugkerend meldingen van aios over onveiligheid van opleiding

NIVEL enquête '18

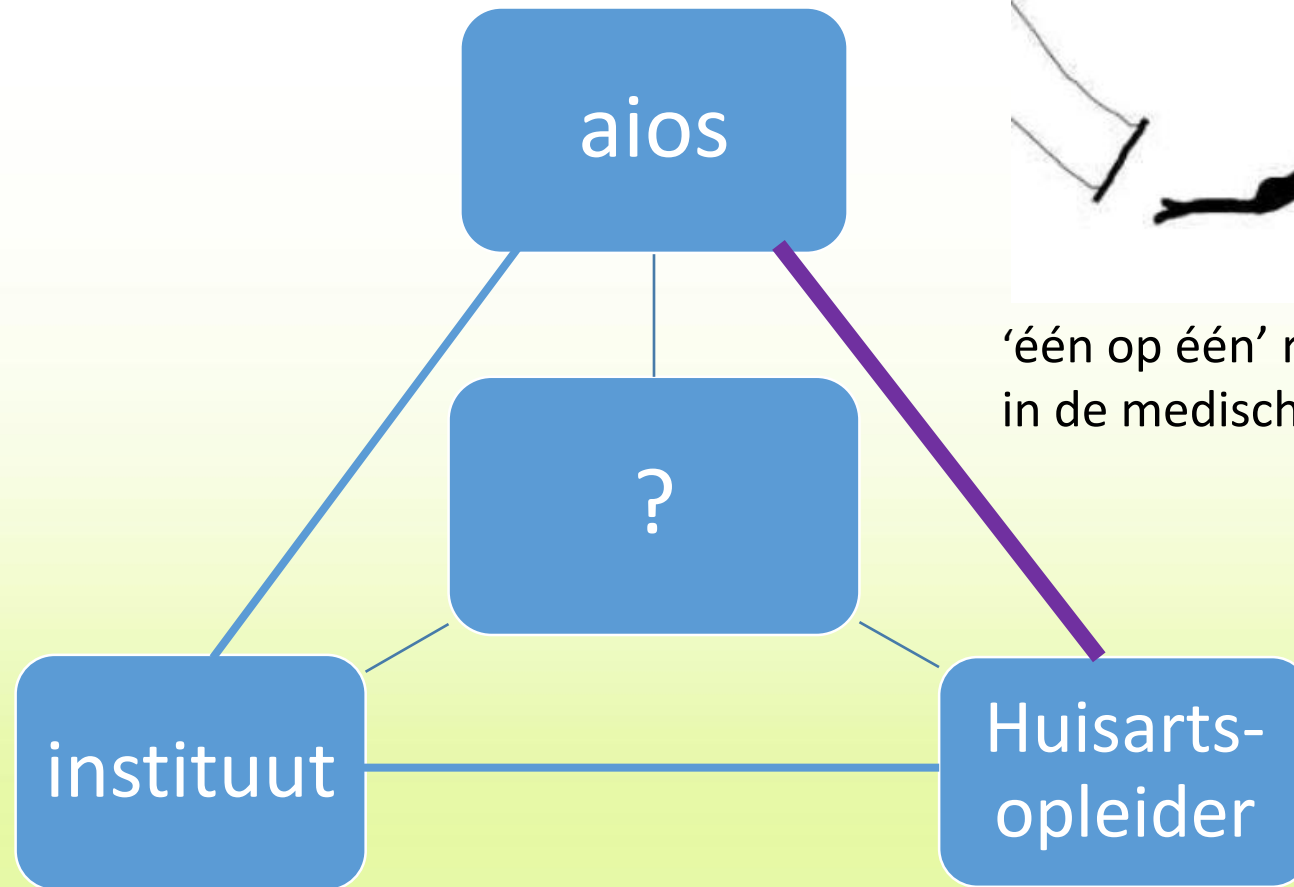
#Metoo

'Burnoutepidemie'

Opleidingsdriehoek

Opleidingsdriehoek

'één op één' relatie is vrijwel uniek in de medische vervolgopleidingen

Veilig Opleiden

Definitie

In een veilig opleidingsklimaat is de aios ten alle tijde in staat om problemen en wensen over zijn opleiding te bespreken.

Visie

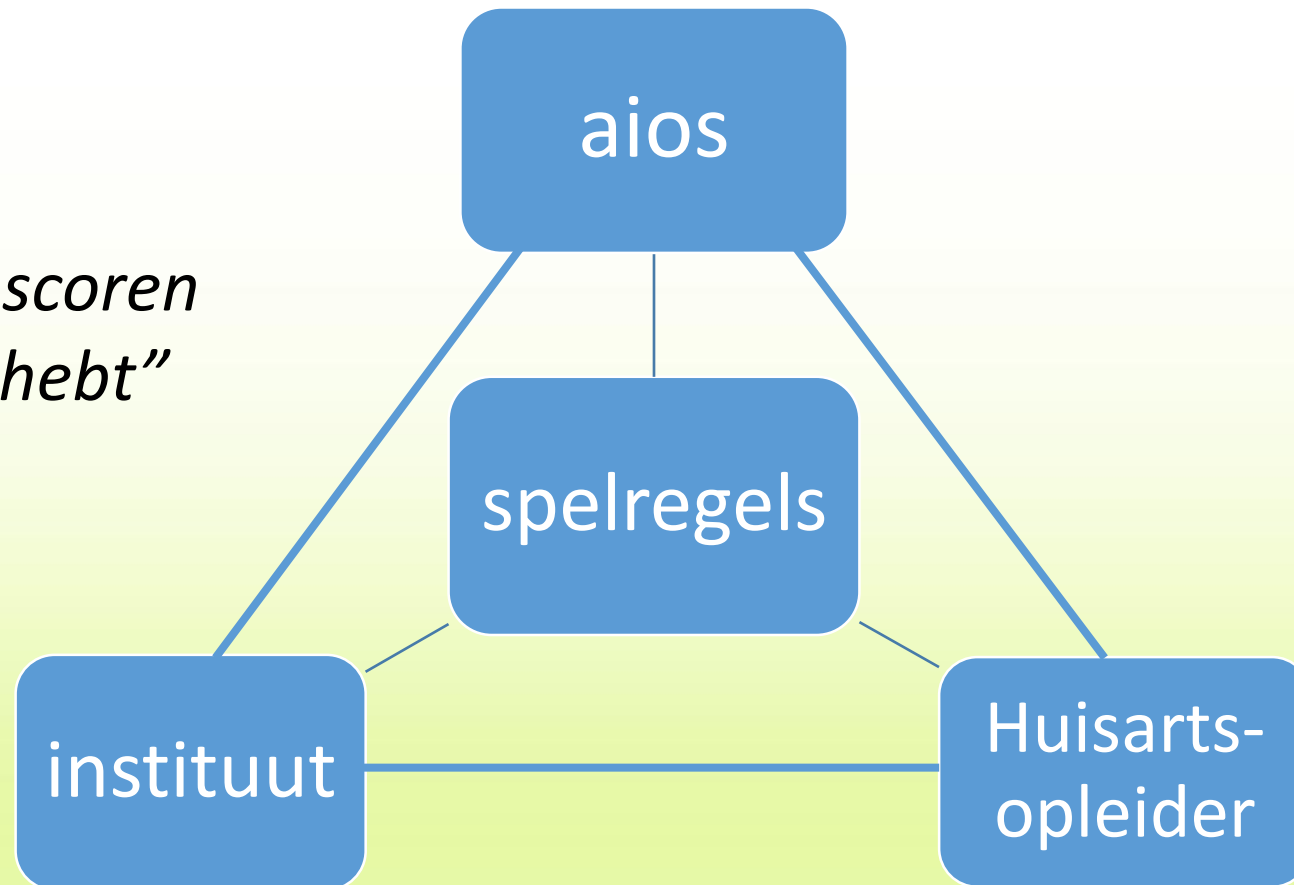
‘Veilig opleiden: Speel open kaart’

Situatie

‘Huisartsopleiding Nederland scheidt de kaders van onze opleiding’

Opleidingsdriehoek

*“Je kunt pas scoren
als je de bal hebt”*

Huidige situatie

Bronnen:

1) NIVEL

'De kwaliteit van de opleiding tot huisarts anno 2018'

2) LOVAH

Inventarisatie door afdelingen bij instituten (april 2018)

'Peri-ontkoppelingsperiode enquête' (online)

Reeds behaalde successen

AMC, VUMC en UMCG nieuwe vertrouwenspersoon, gesprekken instituut hoofden met LOVAH afdelingen, samenwerking Radboudumc, 'Veilig Opleiden', 2x op interstavendag, aiotho enquête & artikel H&W, LUMC past protocollen aan & thema opleiders tweedaagse, collectieve LOVAH inzet, awareness ↑, etc.

www.lovah.nl/veilig-opleiden, "vertrouwenspersonen, 'leidraad omtrent ontkoppeling', 'peer-support', meldformulier, POP-enquête"

Bestaande 'best practice'

"Werken aan een veilig opleidingsklimaat van de huisartsopleiding in het Radboudumc"

3 jaar ontwikkeld door huisartsopleiding Radboudumc (P. Dielissen)
samenwerking LOVAH

Vele actiepunten reeds verwerkt
Gebruikt het!

'Feedback geven'

Tabel 33: Aandeel aios per antwoordcategorie op stellingen over veiligheid in de opleiding

Veiligheid		Totaal 2018	Instroomperiode		Opleidingsinstituut en plaats							
			2015 en eerder	2016 en later	AMC/-UVA	VUMC A'dam	UMCG Gron.	LUMC Leiden	Univers. Maastr.	R.umc Nijm.	E. MC R'dam	UMCU Utrecht
Ik voel me veilig om feedback te geven aan mijn opleider op diens functioneren	% eens	69	66	70	67	67	66	65	77	72	74	63
	% neutraal	17	18	17	14	17	19	19	10	16	19	22
	% oneens	14	16	13	18	16	15	16	13	12	7	16
Ik voel me veilig om eerlijke feedback te geven bij het invullen van de LEOh	% eens	71	69	73	60	77	69	72	76	75	79	67
	% neutraal	16	17	15	19	13	19	13	12	14	15	21
	% oneens	13	14	12	22	9	12	15	12	11	6	11
	N	1173	404	769	178	127	129	138	113	199	139	149
Gemiddelde aandeel "eens"		70	68	72	64	72	68	69	77	74	77	65
Aantal items significant vaker "eens"			0	0								

1:7 voelt zich niet veilig

‘Ondersteuning bij problemen’

Tabel 29: Aandeel aios per antwoordcategorie op de vraag “In hoeverre biedt het instituut volgens jou voldoende ondersteuning bij opleidingsgerelateerde problemen?”

Ondersteuning bij problemen		Totaal 2018	Instroomperiode		Opleidingsinstituut en plaats							
			2015 en eerder	2016 en later	AMC/-UVA	VUMC A'dam	UMCG Gron.	LUMC Leiden	Univers. Maastr.	R.umc Nijm.	E. MC R'dam	UMCU Utrecht
In hoeverre biedt het instituut volgens jou voldoende ondersteuning bij opleidingsgerelateerde problemen?	% (Ruim) voldoende	75	70	78 *	74	79	54	71	87	79	78	77
	% (Ruim) onvoldoende	25	30	22	26	21	46	29	13	21	22	23
N		558	205	353	80	58	68	56	63	107	65	60
Aantal items significant vaker "voldoende"			0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

*Nb: een * geeft eventueel aan of een percentage significant hoger is dan het laagste percentage per meting of instroomperiode.

1:4 onvoldoende ondersteuning

‘Aandacht voor omgang met disfunctioneren’

Tabel 36d: Aandeel aios per antwoordcategorie op de vraag “In welke mate is er tot nu toe tijdens de opleiding aandacht geweest voor de volgende competenties?”

Aandacht voor competenties		Totaal 2018	Instroomperiode		Opleidingsinstituut en plaats							
			2015 en eerder	2016 en later	AMC/-UVA	VUMC A'dam	UMCG Gron.	LUMC	Univer s. Maast	R.umc Nijm.	E. MC R'dam	UMCU
Professionaliteit												
Omgang met disfunctionerende collega's	% Te veel	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	0
	% Voldoende	52	55	51	59	53	54	39	65	47	50	56
	% Te weinig	46	44	48	40	45	45	59	34	52	50	44
	N	1317	433	884	193	139	159	155	119	216	171	164

1:2 onvoldoende aandacht v disfunctioneren

‘Veilig inbrengen op terugkomdsdag’

Tabel 34: Aandeel aios per antwoordcategorie op de vraag “In hoeverre voel je je veilig om jouw inbreng te geven op terugkomdagen waar je begeleiders je ook beoordelen?”

Veiligheid inbreng geven terugkomdagen		Totaal 2018	Instroomperiode		Opleidingsinstituut en plaats							
			2015 en eerder	2016 en later	AMC/-UVA	VUMC A'dam	UMCG Gron.	LUMC Leiden	Univers. Maastr.	R.umc Nijm.	E. MC R'dam	UMCU Utrecht
In hoeverre voel je je veilig om jouw inbreng te geven op terugkomdagen waar je begeleiders je ook beoordelen?	% (Zeer) veilig	64	61	66	67	67	63	63	67	68	63	57
	% Neutraal	23	23	22	23	22	20	26	18	18	26	28
	% (Zeer) onveilig	13	16	12	10	10	17	12	15	14	11	16
	N	1292	427	865	185	138	157	152	118	215	165	161

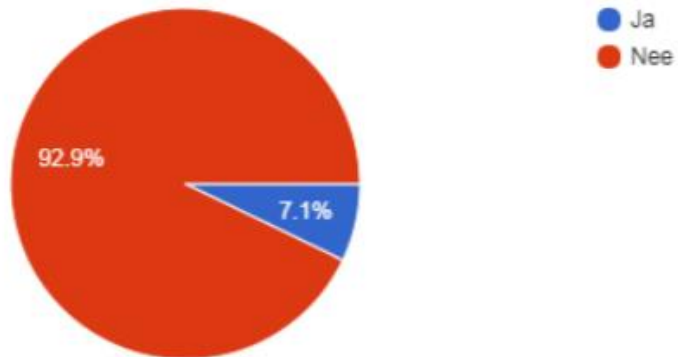
1:7 voelt zich niet veilig

‘Vindbaarheid vertrouwenspersoon’

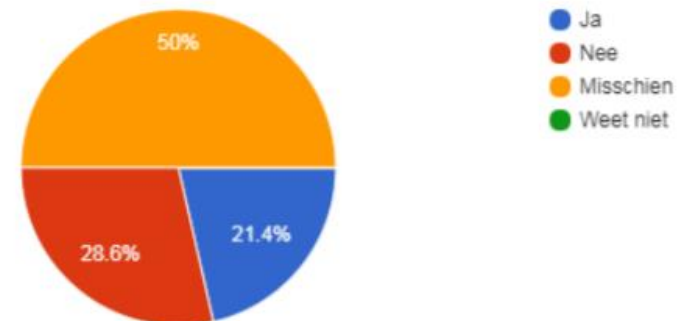
Inventarisatie huidige stand van zaken op LOVAH afdelingen tav onderwerpen Veilig Opleiden

Kwaliteit opleider 1e jaar	Opleidingsinstituut en plaats									
	AMC/- UVA	VUMC A'dam	UMCG Gron.	Zwolle	LUMC Leiden	Univers. Maastr.	Eindho ven	R.umc Nijm.	E. MC R'dam	UMCU Utrecht
Heeft het instituut een vertrouwenspersoon	ja	ja	Ja	ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Wist je van het bestaan van een vertrouwenspersoon?

Retrospectief: Zou je destijds behoefte hebben gehad aan contact met de vertrouwenspersoon?

POP-enquête, 20 aios LUMC/Erasmus, 2017/18

‘ontkoppeling aios-opleider’

Tabel 30: Aandeel aios per antwoordcategorie op de vraag “Ben je tijdens de opleiding ontkoppeld van één of meerdere opleiders?”

Ontkoppeld?		Totaal	Totaal	Instroomperiode		Opleidingsinstituut en plaats							
		2014	2018	2015 en eerder	2016 en later	AMC/-UVA	VUMC A'dam	UMCG Gron.	LUMC Leiden	Univers. Maastr.	R.umc Nijm.	E. MC R'dam	UMCU Utrecht
Ben je tijdens de opleiding ontkoppeld van één of meerdere opleiders?	% Niet ontkoppeld	94	92	86	96 *	91	96	94	92	91	91	88	98
	% Wel ontkoppeld	6	8	14	4	9	4	6	8	9	9	12	2
	N	914	1296	427	869	187	139	157	152	118	215	166	161
Aantal items significant vaker “niet ontkoppeld”		0	0	0	1								

1:12 wordt ontkoppeld, maar wat betekend dat?

'ontkoppeling: procedure & begeleiding'

Tabel 32: Aandeel aios per antwoordcategorie op stellingen over ontkoppelingen

Stellingen over de ontkoppeling		Totaal 2018	Instroomperiode		Opleidingsinstituut en plaats							
			2015 en eerder	2016 en later	AMC/-UVA	VUMC A'dam	UMCG Gron.	LUMC Leiden	Univers. Maastr.	R.umc Nijm.	E. MC R'dam	UMCU Utrecht
Voor werd besloten tot ontkoppeling was ik goed op de hoogte van de procedure die bij een ontkoppeling hoort	% eens	31	26	38	19	17	22	8	55	47	35	
	% neutraal	10	5	18	19	17	11	0	9	11	10	
	% oneens	58	68	44	63	67	67	92	36	42	55	
Ik ben tevreden over de begeleiding van het instituut bij de ontkoppeling.	% eens	42	36	51	44	50	40	17	64	53	35	
	% neutraal	9	7	13	6	0	10	17	0	16	10	
	% oneens	48	57	36	50	50	50	67	36	32	55	
	N	97	58	39	16	6	10	12	11	19	20	<5
Gemiddelde aandeel "eens"		37	31	45	32	34	31	13	60	50	35	
Aantal items significant vaker "eens"			0	0								

1:2 kende procedure niet

1:2 is ontevreden

'ontkoppeling: nagesprek

Tabel 31: Aandeel aios per antwoordcategorie op de vraag "Is er na de ontkoppeling een nagesprek geweest?"

Nagesprek na ontkoppeling		Totaal 2018	Instroomperiode		Opleidingsinstituut en plaats							
			2015 en eerder	2016 en later	AMC/-UVA	VUMC A'dam	UMCG Gron.	LUMC Leiden	Univers. Maastr.	R.umc Nijm.	E. MC R'dam	UMCU Utrecht
Is er na de ontkoppeling een nagesprek geweest?	% Ja	60	54	69	50	50	70	67	45	60	70	
	% Nee	40	46	31	50	50	30	33	55	40	30	
	N	98	59	39	16	6	10	12	11	20	20	<5
Aantal items significant vaker "ja"			0	0								

2:5 had geen nagesprek

'beschikbare protocollen'

Inventarisatie huidige stand van zaken op LOVAH afdelingen tav onderwerpen Veilig Opleiden

Kwaliteit opleider 1e jaar	Opleidingsinstituut en plaats									
	AMC/ UVA	VUMC A'dam	UMCG Gron.	Zwolle	LUMC Leiden	Univers. Maastr.	Eindho ven	R.umc Nijm.	E. MC R'dam	UMCU Utrecht
Zijn er bij het instituut protocollen die vallen binnen de scope van het project Veilig Opleiden?	Ja	?	Ja	?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	?
Zijn deze protocollen openbaar toegankelijk voor aios & waar zijn ze dan te vinden?	Ja	?	ja	?	Ja	Ja	Ja	Ja	nee	?
Is er in die protocollen aandacht voor vermeend disfunctioneren van de aios	Ja	?	Ja	?	Ja	Ja	Ja	Ja	?	?
Is er in die protocollen aandacht voor vermeend disfunctioneren van de aiotho	Nee	?	?	?	Nee	Ja	Nee	Nee	?	?
Is er in die protocollen aandacht voor vermeend disfunctioneren van de huisartsopleider	Ja	?	?	?	Ja	Ja	Ja	Ja	?	?
Is er in die protocollen aandacht voor vermeend disfunctioneren van een instituut medewerker	Nee	?	?	?	Nee	Nee	?	Ja	?	?
Is er in die protocollen aandacht voor vermeend disfunctioneren van een stagebegeleider	Nee	?	?	?	Nee	Nee	?	Ja	?	?
Is er in die protocollen aandacht voor vermeend disfunctioneren een promotor	Nee	?	?	?	Nee	Nee	?	Nee	?	?
Is er in die protocollen aandacht voor het proces rondom een 'onvoldoende beoordeling' van een aios	Ja	?	?	?	Nee	Ja	?	Ja	?	?
Is er in de protocollen aandacht voor het proces rondom een 'ontkoppeling' tussen aios en huisartsopleider	Ja	?	?	?	Ja	Ja	Ja	Ja	?	?
Is er in de protocollen aandacht voor het proces bij een 'no go advies' voor de aios	ja	?	?	?	nee	Ja	?	Ja	Ja	?

Te vaak 'nee' of '?'

Actieplan Veilig Opleiden, **Waarom?**

De Huisartsopleiding Nederland committeert zich aan het doel om de in het Actieplan Veilig Opleiden gestelde actiepunten voor januari 2021 te behalen.

Hoe nu verder?

Huisartsopleiding Nederland

‘projectopdracht Actieplan Veilig Opleiden’

LOVAH

bestuurslid / Wg onderwijs = aanspreekpunt HN

afgevaardigde afdeling = aanspreekpunt instituut

www.lovah.nl/veilig-opleiden

Veilig Opleiden: Speel open kaart

Vragen, opmerkingen, delen, samenwerken?

→ Spreek ons aan of veiligopleiden@lovah.nl

Aanvullende/ondersteunende info

zie resterende slides

'gebruik van LEOh'

Inventarisatie huidige stand van zaken op LOVAH afdelingen tav onderwerpen Veilig Opleiden

Kwaliteit opleider 1e jaar	Opleidingsinstituut en plaats									
	AMC/- UVA	VUMC A'dam	UMCG Gron.	Zwolle	LUMC Leiden	Univers. Maastr.	Eindho ven	R.umc Nijm.	E. MC R'dam	UMCU Utrecht
Gebruikt het instuut de LEOh	ja	ja	ja	Ja	ja	nee	ja	ja	ja	ja
Hoe vaak wordt LEOh per jaar ingevuld?	2x	2x	2x	?	2x	Nvt	1x	2x	1x	2x
Wordt na het invullen nog een Combel ingevuld?	ja	?	?	?	?	Nvt	?	nee	?	?
Is een aios verplicht de LEOh met zijn opleider te bespreken?	ja	ja	?	?	ja	Nvt	ja	ja	ja	?
Wordt er tijdens het TKD onderwijs aandacht besteed aan hoe een aios een LEOh met de opleider kan bespreken?	Ja	ja	nee	?	ja	?	ja	Nee	ja	ja

Bijna alle instituten, 1-2x/jaar

'Effect van aiosevaluaties'

Tabel 25: Aandeel aios per antwoordcategorie op de vraag "Hoe tevreden ben je over de volgende onderdelen van de opleiding?"

Tevredenheid onderdelen van de opleiding	Totaal 2014	2018	Instroomperiode		Opleidingsinstituut en plaats								
			2015 en eerder	2016 en later	AMC/-UVA	VUMC A'dam	UMCG Gron.	LUMC Leiden	Univers. Maastr.	R.umc Niim.	E. MC R'dam	UMCU Utrecht	
De mate waarin aios-evaluaties leiden tot gewenste aanpassingen													
% (Zeer) tevreden	39	37	34	39	36	41	18	37	49	32	43	46	
% Neutraal	39	45	44	46	47	52	48	44	38	46	43	42	
% (Zeer) ontevreden	22	18	22	15	16	7	34	19	13	22	15	12	
N	881	1193	409	784	171	126	145	142	118	199	150	141	

1:5 ontevreden over effect evaluaties

#Metoo onder artsen

Enquête Medisch Contact

3098 artsen, 440 gnk studenten

BIJ WIE GEBEURT HET?

	respondenten die een seksueel grensoverschrijdende situatie hebben meegemaakt	
	n = 942	
student	42	[4,5%]
coassistent	430	[45,6%]
aios	170	[18%]
anios	100	[10,6%]
medisch specialist	84	[8,9%]
huisarts	47	[5%]

Functie van respondenten toen de seksueel grensoverschrijdende situatie zich voordeed

WIE 'DOEN' HET?

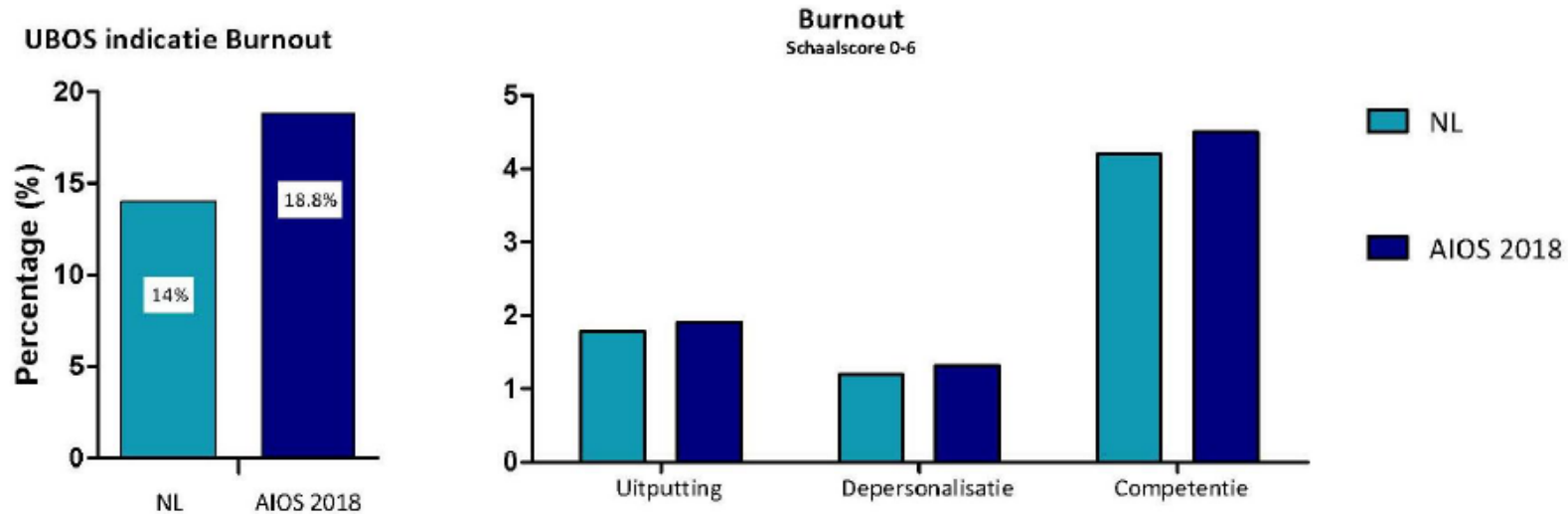
	respondenten die een seksueel grensoverschrijdende situatie hebben meegemaakt	
	n= 942	
iemand in een hogere positie	408	[43,3%]
begeleider	208	[22,1%]
opleider	212	[22,5%]
medisch specialist	604	[64,1%]
aios	122	[13%]
iemand in een gelijkwaardige positie	122	[13%]
iemand in een lagere positie	149	[15,8%]

NB dit is een selectie uit zeventien antwoordmogelijkheden.

Burnout onder aios

Enquête aiosvereniging De Jonge Specialist

818 aios, 101 anios, 39 apothekers in opleiding

Figuur 6a: UBOS Burn-out totaal indicatie score (zeer hoge uitputting + (zeer) hoge depersonalisatie of (zeer) lage competentie

Figuur 6b: UBOS Burn-out subschaal scores

Visie: 'Speel open kaart'

Gesloten kaart = ieder voor zich
→ 'win - lose'

Open kaart = zoeken naar
optimale oplossing
→ 'win - win'

Visie: 'Speel open kaart'

Streven = zoeken naar optimale oplossing

→ 'win-win'

Brainstorm over LEOH

Uitkomsten van brainstormen aios-opleiders-instituut:

Eerst Combel dan LEOH, 1^e LEOH al na 3mnd

Er moet een feedbackmogelijkheid op opleidingsplan van huisartsenpraktijk komen
1x/jr evaluatiegesprek instituut-hao ahv LEOH (en feedback opleidingsplan)
bij onvoldoende score van hao: optioneel driegesprek met instituut-hao-aios
uiterste consequentie is ontkoppelen / 'no go' voor hao
Onenigheid over: 'Combел wel/niet handtekening hao verplicht'

Algemene opmerkingen:

Meer openheid over procedure, protocollen, maak het toegankelijk & vindbaar

Stapsgewijs protocol met duidelijk escalatie momenten, met als uiterste: 'stoppen'